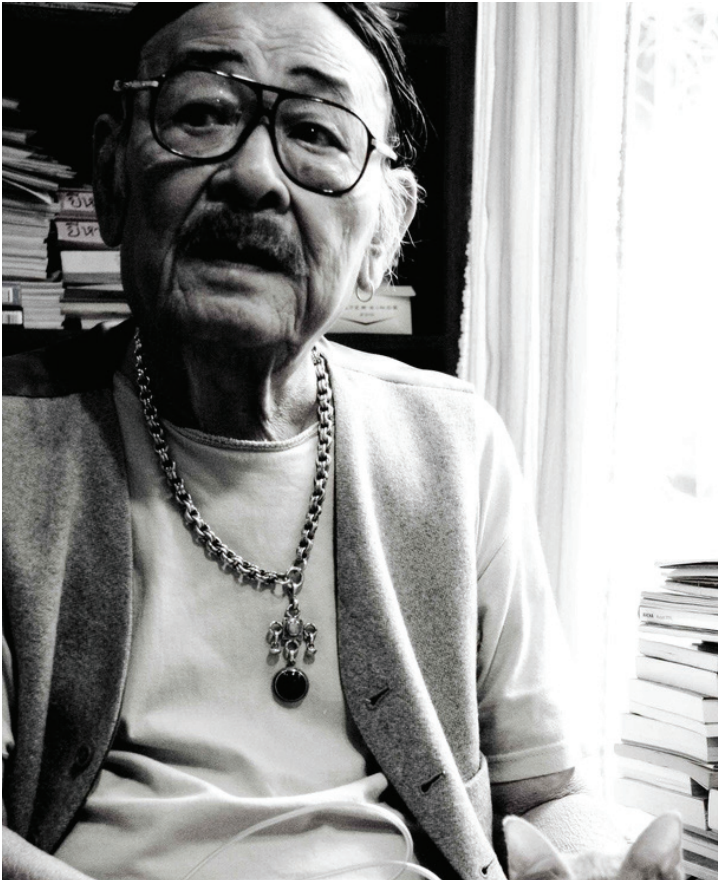

มีสมุย สำหรับ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ ว่าด้วย ภาพยนตร์ เรื่องหนึ่ง ในปีพุทธศักราช 2495

อาชนาสิทธ์ ศรีสุวรรณ

ภาพยนตร์ที่กำลังจะเล่าถึงต่อไปนี้ ผู้กำกับมิได้ชื่อเป็นเอก รัตนเรือง แต่มีนาม 'ชาครีย์ ธีรพะพันธ์' ต้นปีพุทธศักราช 2561 หากใครติดตามข่าวสารภาพยนตร์ไทยคงล่วงรู้การเข้าโรงฉายของ 'Samui Song' หรือ 'ไม่มีสมุยสำหรับเธอ' ผลงานล่าสุดของผู้กำกับเป็นเอก และได้นักแสดงสาวสวยอย่างเฉอมมาลัย บุญยศักดิ์ มาสวมบทบาทตัวละครนางเอก

คืนวันอาทิตย์ที่ 4 กุมภาพันธ์ ผมเองสบโอกาสไปนั่งทอดสายตาดูภาพยนตร์ดังกล่าว ซึ่งก็ไม่มีสมุยจริงๆ ครับ ท้องทะเลหรือเกาะที่เห็นในหนังน่าจะอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เสียมากกว่า ส่วนมูลเหตุความตั้งใจที่อยากไปชมก็เพราะหลงใหลดวงหน้า 'เอ็ด ทุ' (ภาษาใต้) และท่วงทีฉีกยิ้มแบบลูกแมวของพลอย เฉอมมาลัย ทว่าพอได้ดื่มด่ำจริงๆ กลับชอบกลวิธีเปิดเรื่องด้วยเสียงหมาหอบ

วกกลับมายัง 'ชาครีย์ ธีรพะพันธ์' ดีกว่า เขาคือใครกัน? ลองฟังคำตอบผ่านน้ำเสียง 'รงค์ วงษ์สวรรค์' "ชาครีย์ ธีรพะพันธ์ หรือ ธีรภรณ์ ผมเลื่อนรางในความจำ เป็นนามแฝงของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ('รงค์ วงษ์สวรรค์, 2553, น. 172)

เป็นอันว่า ชาครีย์ และ 'รงค์' คือคนเดียวกัน

ความยิ่งใหญ่ของพญาอินทรีแห่งสวนอักษร
อย่าง 'รงค์ วงษ์สวรรค์' ย่อมเป็นที่ประจักษ์สำหรับ
นักอ่านชาวไทยมาจวบจนทุกวันนี้ ใครต่อใคร
จำนวนมากไขคั่งไคล้ 'รงค์' ทั้งในส่วนฝีมือการเขียน
สำนวนภาษาและวิถีชีวิต บรรดาแฟนหนังสือมัก
พยายามสืบหาให้ได้ว่านักเขียนคนโปรดอาศัย
นามจริงและนามแฝงสร้างสรรค์ผลงานเรื่องใดเอา
ไว้บ้าง ซึ่งก็รวบรวมกันได้มากพอสมควร แต่ดู
เหมือนยังไม่ค่อยมีใครพบว่า 'รงค์' เคยใช้นามแฝง
'ชาครีย์ ทิระมะพันธ์' ทำอะไร

ยินดีแจ้งให้ทราบ ผมค้นพบแล้วครับ อดใจ
สักนิด เพียงคุณผู้อ่านเลาะสายตาไปในแต่ละ
บรรทัด คำเฉลยย่อมจะปรากฏอีกไม่นานเกินรอ

เล่ามาเสียยืดยาว แล้วไหน 'รงค์ วงษ์สวรรค์'
จึงเกี่ยวพันกับภาคใต้และเกาะสมุย ที่ปัจจุบัน
กิตติศัพท์เลื่องลือไปทั่วโลกในฐานะแหล่งท่องเที่ยว
ของสุราษฎร์ธานี จังหวัดสำคัญทางภาคใต้ เอาละ
ผมจะพาทุกท่านย้อนเวลาไปตรึงตรบนเกาะ
มะพร้าวกลางทะเลเลอ่าวไทยช่วงทศวรรษ 2490
หากสังเกตดีๆ อาจจะมีมองเห็นชายหนุ่มคนหนึ่ง
ตอนนั้นใครๆ คงเรียกเขาว่า 'ชาครีย์ ทิระมะพันธ์'

หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย

ธันวาคม พุทธศักราช 2495 นักดูหนังเมืองไทย
ได้ทำความรู้จักกับภาพยนตร์ 16 มิลลิเมตร เรื่อง
'สาวเกาะสมุย' ผลิตโดยบริษัท สนั่นศิลป์ภาพยนตร์
จำกัด ซึ่งเข้าฉายรอบพิเศษ ณ ศาลาเฉลิมกรุง
นับเป็นภาพยนตร์สีธรรมชาติเรื่องที่สองในยุคนั้น
และที่สำคัญโดดเด่นด้วยลักษณะภาพยนตร์เพลง
ผลงานจากต่อสู้อุดมและฉกรรจ์หวานแหวว
สนั่น จรัสศิลป์ ผู้อำนวยการบริษัทให้เหตุผลถึง
จุดมุ่งหมายในการจัดสร้างว่า

“สาวเกาะสมุยเป็นเรื่องของความฝันเมื่อสมัย
10 ปีเศษมาแล้ว ขณะที่ถ่ายรูปรู้อยู่ที่สุราษฎร์ธานี
และตระเวนเกาะสมุยทุกถิ่นทุกที่อย่างโชคโชน
ได้จินตนาการที่จะสร้างวีรกรรมชาติอันแท้จริงของ
เกาะสมุย ให้โลดเต้นไปตามมโนภาพ ตลอดจน
ตัวแสดงสำคัญคือ รุตม์ สุวรรณรักษ์ เพื่อนที่มีชีวิต
อยู่สมุยอย่างหลักฐานมั่นคง และแล้วมโนภาพก็ได้
บรรลุความสำเร็จเป็นตัวตน ซึ่งจะปรากฏแก่สายตา
ท่านในจอเงิน

ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการและถ่ายทำ รับรอง
ได้อย่างเต็มปากว่า เป็นเรื่องที่ยากลำบากใจเป็น
ที่สุด แต่เท่าที่ลงทุนอย่างมหาศาลในการถ่ายทำ
ภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เพื่อจะได้วีรกรรมชาติอันแท้จริง
ของเกาะสมุยดินแดนแห่งความฝันมาปรากฏใน
จอเงิน แต่ก็ได้ประกอบกับมโนภาพซึ่งได้วาดไว้จน
ได้มีความงามอย่างป็นิ่งและหอโนลดู แต่สมุยอาภัพ
ที่ไม่ได้รับการทะนุบำรุงส่งเสริมซ่อมแซมเลย ทั้งๆ
ที่สมุยเต็มไปด้วยทรัพยากรอย่างมั่งคั่ง ชาวสมุยที่
มีความเป็นอยู่อย่างสงบและสุขสบาย ต่างตั้งหน้า
ประกอบอาชีพโดยล้มมาสู่จริต เพียงแต่เกาะสมุย
ได้รับการบำรุง ส่วนหนึ่งของประเทศไทยก็จะดึงดูด
ชาวต่างประเทศมาเที่ยวกันมาก” (หนังสือประกอบ
ภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย, 2495, น. 3 และ 16)

การที่บริษัทสนับสนุนศิลปภาพยนตร์ได้เลือกเอา ‘สมุย’ เป็นฉากสำคัญ
เพราะว่าสมุยเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดเกาะหนึ่งในบรรดาเกาะแก่งต่างๆ
ของประเทศไทย มีน้ำตกโตนเงาลำเนาไพรต้นมะพร้าวและแสงแดด
ที่พอจะอวดอ้างได้ว่า สมุยของเราก็มียุคก่อนไม่แพ้เกาะทะเลใต้

สนั่น จรัสศิลป์

สำหรับคณะสนับสนุนศิลปภาพยนตร์ได้รวบรวม
นักเขียนนักหนังสือพิมพ์ทั้งรุ่นเก่า, รุ่นหมาดใหม่
ทั้งคนที่กำลังจะเป็นนักเขียนในอนาคตเอาไว้จำนวน
มิใช่น้อย ใครจะยกถ้อยความตอนหนึ่งที่ ‘ตากัง’
เขียนเกี่ยวกับเบื้องหลังการถ่ายทำมายืนยัน

“คุณประการ (ประการ แสงอุไร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
บริษัท สนันศิลปภาพยนตร์ จำกัด - ผู้เขียน
บทความ) พาผมขึ้นรถหือแบบไปที่ร้านสนันศิลป
พาผมเข้าไปในห้อง ในนั้นอยู่กันพร้อมสรรพหลายคน
แต่ทั้งหมดที่รู้จักก็มีเพียงสองคือสนั่น จรัสศิลป์ และ
คุณมนัส จรรยงค์ แต่ครั้นแล้วผมก็หายแคลงใจ

เมื่อได้ถูกแนะนำให้รู้จักกับคนอื่นอีกสองคน คือ สุนทร
จันทร์มพรและชาครีย์ ทิระมะพันธ์ ในมือของคุณ
มนัส จรรยงค์มีต้นฉบับเรื่องสาวเกาะสมุย ผมจึงนึก
ได้ว่า ที่ถูกชวนไปสมุยก็เพราะเรื่องนี้เอง

สนั่น จรัสศิลป์บอกผมว่า

ผมจะถ่ายหนังอีกเรื่องหนึ่ง หนังสือชื่อสาว
เกาะสมุย คุณสุนทรเขียนเรื่อง คุณมนัสเขียนบท
คุณชาครีย์กำกับคุณจะว่าดีไหม”(หนังสือประกอบ
ภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย, 2495, น.7)

ผู้ประพันธ์เรื่อง ‘สาวเกาะสมุย’ เยี่ยงสุนทร
จันทร์มพรเองก็เป็นชาวเกาะมะพร้าวแต่กำเนิด
เช่นกัน เขาเขียนนวนิยายนี้ขึ้นในปีพุทธศักราช
2495 ขณะทำงานประจำกองบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์หลักเมืองรายวันและแววยินข่าวคราว
ว่าสนั่น จรัสศิลป์สนใจที่จะสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับ
เกาะที่เต็มไปด้วยทิวมะพร้าว ครั้นเมื่อมนัส จรรยงค์
นักเขียนคนสำคัญตอนนั้นได้อ่านต้นฉบับแล้วจึง
เห็นควรว่าบริษัท สนันศิลปภาพยนตร์ จำกัด
สามารถหยิบยกนำไปโลดแล่นบนแผ่นฟิล์มได้ (ดู
เพิ่มเติมจากชีวประวัติใน สุนทร จันทร์มพร, 2550)
สนั่นไม่ปฏิเสธแน่ๆ เพราะเป็นคนหนึ่งที่หลงใหลต่อ
มนต์เสน่ห์เกาะสมุยมานาน สุนทรเล่าถึงว่า

“ข้าพเจ้าก็เข้าติดต่อร่วมประพันธ์นิยายรักนี้ทันที จากการปรึกษาหารือ ซึ่งข้าพเจ้ากับคุณสนั่น จรัสศิลป์ต่างลงความเห็นในการวางโครงเรื่องเพื่อความเหมาะสม งานชิ้นต่อไปก็เริ่มปรากฏโฉมหน้าขึ้นมาตามลำดับ จนกลับกลายเป็นเรื่องของ “สาวเกาะสมุย” ขึ้นมา ในฐานะที่ข้าพเจ้าได้ร่วมประพันธ์นิยายฉบับนี้อย่างใกล้ชิด แต่ทว่าข้าพเจ้ายังไม่สันทัดชัดเจนเกี่ยวกับงานประพันธ์ ยังเป็นทารกที่นอนอยู่ในเบาะ จากการหวั่นเกรงที่ “สาวเกาะสมุย” อาจจะขาดรสหรือไม่มีชีวิตชีวา จึงคุณสนั่น จรัสศิลป์พร้อมด้วยข้าพเจ้าได้ขอร้องให้ท่านนักประพันธ์อาวุโส มนัส จรรยงค์เข้าสมทบช่วยปรุงโฉมสาวเกาะสมุย ซึ่งยังขาดอารมณ์และความสง่างามของผิวพรรณให้หมดจด มีตัวมีตนขึ้นมาเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้กระหายอยากจะมีทิวทัศน์ในเวลาอันใกล้” (หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย, 2495, น.15 และ 23)

ขณะมนัส จรรยงค์ยังได้แสดงความเห็นสนับสนุน “สาวเกาะสมุยสร้างขึ้นในระบอบที่ได้มีการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้ง เราได้เผชิญกับภาวะเปิดมามากแล้ว ดังนั้นในการที่จะดูภาพยนตร์เพื่อหาความสำราญ ให้แก่จิตต์ใจอันหมกมุ่นอยู่ด้วยการงานหรือภารกิจอื่นใดก็ตาม ก็ควรจะมีสิ่งสวยงามให้มาก เพื่อเป็นอาหารของนัยน์ตา แทนที่จะดูภาพยนตร์ชนิดยึงกันเสียเรื่อยๆ ไปตลอดทั้งเรื่อง การที่บริษัทสนั่นศิลป์ ภาพยนตร์ได้เลือกเอา ‘สมุย’ เป็นฉากสำคัญ เพราะว่าสมุยเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดเกาะหนึ่งในบรรดาเกาะแก่งต่างๆ ของประเทศไทย มีน้ำตกโขดเขา ลำเนาไพรต้นมะพร้าวและแสงแดดที่พอจะอดอ้างได้ว่า สมุยของเราก็มีทิวทัศน์ไม่แพ้เกาะทะเลใต้จะผิดกันก็แต่ว่ามันเป็นสวนมะพร้าวที่อยู่คนละแห่ง แต่แสงเดือนนั้นมาจากดวงเดียวกัน” (หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย, 2495, น.33)

มนัส จรรยงค์

สุนทร จันทรมงคล

มาว่าถึง ‘ชาครีย์ ทัศนะพันธ์’ กันบ้าง น่าเสียดายต่อไปนี่คือปากคำของเขาในฐานะผู้กำกับภาพยนตร์ “ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้กำกับการแสดง ที่อ่อนทั้งวัยและในด้านของการผ่านงาน แต่งานไหนที่พบกับความอุปสรรค งานนั้นจะพบกับความสำเร็จเหนือสิ่งใด แม้ว่าจะมีบางอย่างที่มีผู้จะแถมใส่นัก จึงผลงานของสาวเกาะสมุยเท่าที่ปรากฏมาก็ได้ดีสมความพากเพียร แต่จะดีเพียงใดนั้น ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้กำกับการแสดงย่อมพูดไม่ได้ ขอมอบให้ท่านไปดูและตีชมเอาตามใจชอบ และข้าพเจ้าขอน้อมรับคำติชมอันนั้นไว้ด้วยใจยินดี” (หนังสือประกอบภาพยนตร์สาวเกาะสมุย, 2495, น.5)

ใช่เลยครับ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ เดินทางจากกรุงเทพมหานครไปใช้ชีวิตบนเกาะสมุย โดยรับหน้าที่ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนี้ ทั้งยังร่วมเขียนบทภาพยนตร์จากเค้าโครงที่มนัส จรรยงค์เขียนไว้แล้ว (‘รงค์ วงษ์สวรรค์’, 2553, น.84) ความเป็นไปทั้งหมดที่นั่นเกิดขึ้นก่อนหน้า ‘รงค์’ จะแจ้งเกิดได้สำเร็จและกลายมาเป็นนักเขียนชื่อดัง หรือถ้าเอ่ยอ้างตามสำนวน ‘รงค์’ คงได้ทำนอง ‘ก่อนที่นักอ่านจะอนุญาตให้เป็นนักเขียนเมื่ออายุ 28’ เพราะเวลานั้นเขาเพิ่งจะมีอายุเพียง 20 ปี

ยังมีอีกหลายคนจากแวดวงสื่อสิ่งพิมพ์ที่เข้าไปผูกพันในภาพยนตร์ เจกเช่น เสนีย์ บุษปะเกศ ได้รับหน้าที่ช่างกล้อง เล่ากันว่าเขาถึงกับร้องไห้เปื้อนเลนซ์ขณะชมบทบาทการแสดงของนางเอก กระทั่งนักหนังสือพิมพ์รุ่นเก่าและเคยเป็นนักแสดงยุคภาพยนตร์ศรีกรุงอย่างทองอ่อน ยุคตันทน์ ที่ไปพำนักพักพิงบนเกาะสมุย 38 วันเพื่อสวมบทบาทตัวละครตาอ่อน พ่อของนายร้อยโททหารบก (หนังสือประกอบภาพยนตร์สาวเกาะสมุย, 2495, น.14, 15 และ 21)

บทภาพยนตร์เป็นส่วนสำคัญที่โน้มน้าวให้ผู้ชมคล้อยอารมณ์ไปตามทัศนียภาพ ทางคณะสนั่นศิลป์

ชาครีย์ ทิระพันธ์ หรือ 'รงค์ วงษ์สวรรค์' คือคนสวมหมวก วางแขนไว้บนไหล่คนที่นั่งตรงกลาง

ภาพยนตร์ได้ครูนาถ ธารวรูปุตรมาเป็นผู้จัดทำให้ และมีนักร้องเสียงเสน่ห์อย่างล้วน ควันธรรมมาขับขาน ดังที่ล้วนเองเผยความในใจ

“ลูกคลื่นที่สาดซัดทยอยกันเข้าสู่หาด ฟองอันขาวสะอาดที่ฟองอยู่ในท้องทะเล สิ่งเหล่านี้ เป็นภาพที่ทำให้เกิดอารมณ์และจินตนาการอันบรรเจิดเพริศแพรว จากนั้นภาพที่กล่าวก็กลายเป็นเสียงที่น่าพิศวงในทำนองของเพลงฮาวาย คือเพลง ‘หาดสมุย’ และเพลงอื่นๆ มันเป็นเพลงที่เกิดจากอารมณ์ฝัน ทุกเพลงที่เสกสรรค์ขึ้นสำหรับภาพยนตร์เรื่องนี้ใหญ่ยิ่งและมหิพารที่สุดในชีวิตการประพันธ์เพลง

ของข้าพเจ้าในยุคนี้ มันใจว่าจะเป็นอนุสรณ์การประพันธ์เพลง HIT SONG OF THE YEAR อันมี ‘สาวเกาะสมุย’ ‘หาดสมุย’ และ ‘แซมบ้ามาลากัส’ ของข้าพเจ้าในอนาคต” (หนังสือประกอบภาพยนตร์สาวเกาะสมุย, 2495, น.26)

แน่ละ สองคนสำคัญที่มีอาจจะปล่อยให้ขาดหายไปย่อมไม่แคล้วพระเอกนางเอกของเรื่อง ในภาพยนตร์ ‘สาวเกาะสมุย’ วิไลวรรณ วัฒนพานิชคือดารานำฝ่ายหญิง เธอผ่านบทบาทการแสดงมาแล้วหลายเรื่อง รูปโฉมและมีมือความสามารถชัดเจนต่อความรู้สึกนักดูหนัง แต่ดารานำชายนี้สิครับ หาไหนนักแสดงมืออาชีพหรอก หากเป็นเจ้าของสวนมะพร้าวหนุ่มระดับเศรษฐีแห่งเกาะสมุยนั่นแหละ เขาชื่อ รุทม์ สุวรรณรักษ์ บริษัท สนั่นศิลป์ภาพยนตร์ จำกัดไปรับถ้อยคำแนะนำตัวต่อแฟนๆ ภาพยนตร์ว่า

“ดาวหนังที่ก้าวสู่วงการภาพยนตร์ไทย ทั้งๆ ที่มีส่วนมะพร้าวและลิ้นลิ้นสุดตา มีงานต่อการขนส่งเรือเดินทะเล รุทม์ สุวรรณรักษ์ ผู้แสดงเป็นเรือโทนาวิได้เปิดเผยว่า การเข้าสู่วงการภาพยนตร์ไทยครั้งนี้เป็นเรื่องของความบังเอิญและโชคชะตาเท่านั้น และเป็นเพราะว่าเขารักในศิลปะประเภทนี้อย่างมาก เมื่อพูดถึงบทเข้าพระเข้านาง รุทม์ สุวรรณรักษ์ ตอบอย่างเอียงอ้ายว่า ผู้กำกับเขาให้ผมถ่ายทอดชีวิต

ล้วน ควันธรรม

จริงๆ ของชีวิตรัก ผมก็ต้องนึกว่าขณะนั้นเราอยู่กัน
เพียง 2 คน” (หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาว
เกาะสมุย, 2495, น. 9)

ผู้ใช้นามสกุล ‘สุวรรณรักษ์’ นับว่ามีบทบาท
ในเขตพื้นที่สุราษฎร์ธานีสมัยนั้น อีกคนหนึ่งคือ
นายอำเภอดุสิต สุวรรณรักษ์ ที่เคยได้รับเลือกให้เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระหว่างสงครามโลกครั้งที่
2 พร้อมทั้งเป็นเสรีไทยภายในประเทศด้วย และเคย
ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (อ้างถึงใน สุพจน์ ด่าน
ตระกูล, 2524 และ วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร, 2546,
น. 815-816)

ระหว่างถ่ายทำ ‘สาวเกาะสมุย’ คณะนั้นศิลปิน
ภาพยนตร์ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ใหญ่บ้าน
ตำบลอ่างทองชื่อประเดิมอย่างอบอุ่น แม้ตลอดหนึ่ง
เดือนเศษบนเกาะ ทุกคนจะต้องเผชิญอุปสรรค
นานา เป็นต้นว่า พอกำลังจะถ่ายภาพ เมฆฝนก็เริ่ม
ตั้งเค้าทะมึนและเมื่อน้ำกระหน่ำลงมานักหน่วง
ไม่หยุดยั้งจนสัปดาห์แรกที่สมุย แทบจะมีได้ทำงาน
เท่าไรเลย

อ้อ ผมเกือบลืมเล่าไปครับ ‘สาวเกาะสมุย’ จงใจ
นำเสนอและสะท้อนให้เห็นภาพความสามัคคีของ
กองทัพไทยทั้งสี่เหล่า อันได้แก่ ทหารบก ทหารเรือ
ทหารอากาศ และตำรวจ เปิดเรื่องด้วยสงครามประชิด

วิไลวรรณ วัฒนพานิช

รุทม์ สุวรรณรักษ์

บริเวณชายแดน ตัวละครชายทั้งสี่คือ ร้อยโทงยุทธร
ร้อยตำรวจเอกปรีชา เรือโทนาวิ และเรืออากาศโท
ธวัช ได้เป็นเพื่อนร่วมรบในสมรภูมิจนรักใคร่สนิทสนม
กลมเกลียว ชายหนุ่มทั้งสี่ยังตกหลุมรักหญิงสาว
คนเดียวกัน เธอชื่อรัชนี้ แต่ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง
รัชนี้เปิดเผยว่าชายเดียวในดวงใจของเธอคือธวัช
นักบินแห่งทัพฟ้า ร้อยโทงยุทธรซึ่งมีพื้นเพเป็น
ชาวเกาะสมุยได้กลับมาบ้านเกิดของตนและพบรัก
กับแม่สาวบุปผา เลขาของการประจำเมือง ส่วนเรือโท
นาวิ (รุทม์ สุวรรณรักษ์) พระเอกของเรื่องติดตาม
เพื่อนหนุ่มของเขามาจนตกหลุมรักสาวชาวเกาะ
อย่างดวงใจ (วิไลวรรณ วัฒนพานิช) น้องสาวของ
งยุทธร ทว่ากลับเผชิญอุปสรรคอยู่ตรงที่เจอด นักเลง
ประจำเกาะก็หมายปองดวงใจเช่นกัน โดยคอยมา
ระรานเธอในยามที่ร้อยโทงยุทธรและเรือโทนาวิ
ต้องไปราชการในพระนคร ทำยสุด จึงนำไปสู่ความ
น่าตื่นเต้นและปิดฉากอย่างชวนประทับใจ

‘สาวเกาะสมุย’ เปี่ยมล้นด้วยอรรถรสหลากหลาย
อารมณ์ เมื่อออกฉายสู่สายตาผู้ชมมีเสียงตอบรับใน
แง่ดีพอสมควร คำชื่นชมและข้อเสนอแนะด้นตาม
หนังสือสิ่งพิมพ์ หลังไหลมาสู่คณะนั้นศิลปิน
ภาพยนตร์ จะลองยกตัวอย่างให้เห็นบางส่วนดังนี้

“เป็นภาพยนตร์ที่ดูใจมาก ในทำนองของ
การแสดงชีวิตต่อสู้ในด้านต่างๆ ขณะเดียวกันต้อง
ขอชมการลำดับภาพ การถ่ายทำที่ทันอกทันใจ
และชัดเจนภูมิประเทศ ตลอดจนมุมกล้อง สำหรับผู้
แสดงแม้จะไม่ค่อย Well known มากนักก็ตาม แต่
ทุกคนแสดงบทบาทได้ดี สมตามธรรมชาติที่
ควรเป็น”

รัตน์ ศรีเพ็ญ หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย

“สาวเกาะสมุย ดีทั้งสี่และพล็อตเรื่อง ตลอดทั้ง
การแสดงเรียกความรู้สึกจากข้าพเจ้า และเพื่อน
หนังสือพิมพ์อื่นๆ นับว่าเป็นความสำเร็จของคุณสนั่น

จรัสศิลป์ อีกก้าวหนึ่งในการภาพยนตร์ยุคนี้ ข้าพเจ้า
ไม่มีอะไรจะตำหนิ นอกจากขอแสดงความยินดีใน
ผลงานที่ได้ลงทุนอันเกิดประโยชน์ ให้ความรื่นรมย์
แก่บรรดานักดูภาพยนตร์ทั้งหลาย”

ประยูร ธิดิพันธุ์ หนังสือพิมพ์หลักเมือง
“มีพล็อตเรื่องดี การถ่ายและการจัดฉากก็ดี
ผู้แสดงส่วนมากก็แสดงได้แนบเนียน ไม่เปลวละคร
เกินไป แม้ว่าการจูบปากจะไม่แนบเนียนเคอะเขิน
อยู่บ้าง ก็น่าเห็นใจเพราะการจูบปากเป็นบทบาท
ของฝรั่งมากกว่าเป็นบทบาทของไทยเรา...”

กมล เข้มทอง หนังสือพิมพ์พระนครรายวัน
“เค้าโครงเรื่อง แยกย่อย ตื่นเต้น รั้าใจดี”
“บทบาทการแสดงขอชมว่าหลายคนแสดงได้
แนบเนียน บางคนแม้จะเริ่มการแสดงเป็นครั้งแรก
ก็ฝากฉายว่าจะมีอนาคตไกล สมควรได้รับการปรบ
มือยิ่ง”

“...ผู้สร้างและผู้ถ่ายทำยังกำหนดให้มีฉาก
พิเศษหลายตอนซึ่งสมควรจะได้รับความชมเชย
มากเช่น ฉากระบำฮาวาย ฉากน้ำตก เป็นต้น”

“การเลือกสร้างเรื่องนี้นับว่าได้รับคะแนนสูง
เพราะเหตุว่าได้หลีกเลี่ยงเรื่องทำนองเลื้อยทางๆ
เรื่องชะโมะชะใจระ ซึ่งเอือมระอากันในหมู่ประชาชน
คนดูนักหนา แล้วมาสร้างเรื่องทะเลดมยมนา ซึ่งยัง
ใหม่ในวงการสร้างภาพยนตร์เมืองไทย”

ถนอม อัครเศรณี แห่งพันท้ายนรสิงห์

บรรยากาศการถ่ายทำภาพยนตร์ 'สาวเกาสะมุ่ย'

มิตรภาพระหว่างเพื่อนรักกันรบทั้งสี่เหล่าทัพ

(หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาวเกาสะมุ่ย,
2495, น. 18, 23, 26 และ 28)

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องราวเพียงคร่าวๆ หากจะเล่า
เกี่ยวกับภาพยนตร์อย่างละเอียดลออจริงๆ คงต้อง
เขียนอะไรต่ออะไรไปอีกยี่สิบเจ็ดหน้าของบทความ
นี้ ผมแค่ปรารถนาบอกกล่าวให้คุณผู้อ่านรับรู้ถึง
ผลงานอีกรูปแบบหนึ่งของ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ ผ่าน
นามแฝง ‘ชาครีย์ ธีรชนะพันธ์’ แต่กระนั้น ก็ถือโอกาส
เผยแพร่ละเอียดที่น่าสนใจว่าด้วย ‘สาวเกาสะมุ่ย’
เสียเลย

ใครจะเพิ่มเติมข้อมูลให้อีกว่า ช่วงทศวรรษ
2490 การไปสัมผัสบรรยากาศสาวเกาสะมุ่ยได้รับความ
นิยมอย่างยิ่งจากชาวพระนคร ยิ่งในหมู่นักประพันธ์
หรือศิลปินด้วยแล้ว ที่นั่นคือสวรรค์แห่งแรง
บันดาลใจ วิธีเดินทางยุคนั้นต้องอาศัยการลงเรือ
ขนส่งมะพร้าวเป็นหลัก เกาสะมุ่ยยังเป็นที่รำลึกกัน
ในฐานะดินแดนแห่งสวนมะพร้าว ครั้นเมื่อนักเขียน
ทั้งหลายขยับปากกาเล่าถึงเกาแห่งนี้จึงมีอาจมี
อาจจะเลยการบรรยายให้เห็นภาพความดกดินของ
มัน โดยเฉพาะวรรณกรรมสมัยนั้นแล้ว เกาสะมุ่ยดู
เหมือนจะเนื่อหอมเสียจริงๆ เจกเช่นนักเขียนคน
สำคัญอย่างอิศรา อมันตกุล ก็ได้เขียนเรื่องสั้นอาศัย
ฉากบนเกาสะมุ่ยและแสดงภาพการทำสวน
มะพร้าวและการขนส่งผลผลิตทางเรือไว้ด้วย อัน

ได้แก่เรื่อง มะพร้าวที่สมุยเสื่อมมนต์ ลงพิมพ์ใน ประชามิตร ฉบับที่ 216 ประจำวันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2490 ให้ภาพบรรยากาศเกาะสมุย ทิวสวนมะพร้าว กับต้นลองเรือ และความรักระหว่างชายหญิง ส่วนอีกเรื่องคือ ฤาษีจะมีเมีย ที่ตัวละครกับต้นคร้ามส่งเสียงเล่าเรื่องราวของชีวิน โชคชัย เศรษฐีหนุ่มผู้ประพฤติดนประหนึ่งฤาษี (ถือสันโดษ ไว้หนวดเครารุงรัง) บนเกาะสมุยช่วงภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ต่อมาเขาได้ประกาศหาคู่ครองจนมีหญิงสาวส่งจดหมายแนบใบสมัครมาจำนวนมากรายจนเต็มเรือรับส่งไปรษณีย์ หากชีวินกลับสะดุดตาต่อถ้อยความบนหน้ากระดาษของแม่สาวนาม ‘ยุพยง เยาวเรศ’ เพราะเธอตั้งใจจะมาเปิดโรงเรียนสอนเด็ก ๆ บนเกาะ (หนังสือ ประชามิตร ฉบับที่ 216 ประจำวันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2490)

เอาไว้คราวหลัง ผมจะหาโอกาสเล่าถึงเรื่องสั้นทั้งสองอย่างละเอียดอีกหนนะครับ โปรดติดตามจากหนังสือ รุสมิแล เล่มถัดๆ ไปนี้แหละ

‘สาวเกาะสมุย’ นับเป็นผลงานชิ้นสำคัญมิใช่น้อยที่ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ ฝากไว้ประดับวงการภาพยนตร์ ทั้งยังประสบความสำเร็จพอสมควร แม้

จะไม่ค่อยมีใครล่วงรู้ถึงบทบาทความเป็นผู้กำกับหนังของเขาเท่าไรนัก เนื่องจากอาศัยนามแฝง ‘ชาครีย์ ทิระมะพันธุ์’ และสร้างสววรรค์ในตอนหนุ่มแน่นที่ชื่อเสียงทางด้านการประพันธ์ยังไม่ขจรขจาย

มีอาจุภูมิเสกได้เลยว่า เกาะมะพร้าวกลางทะเลอ่าวไทยในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งปัจจุบันหนาแน่นไปด้วยผู้คนหลากหลายจากทั่วโลก จากสายตาที่เคยมองเห็นทิวมะพร้าวลึบลึกลายเป็นแลดูสิ่งก่อสร้างระเกะระกะ และทัศนียภาพกำลังถูกเบียดเบียนจนเสื่อมโทรมลงไปทุกที ณ เกาะแห่งนี้ ครั้งหนึ่งช่วงทศวรรษ 2490 เคยเป็นดินแดนสวยงาม มีบรรยากาศทางธรรมชาติที่รื่นรมย์ กระทั่งดึงดูดให้คณะถ่ายทำภาพยนตร์จากกรุงเทพมหานคร เพียรดั้นด้นเดินทางไปเพื่อบันทึกภาพเคลื่อนไหว แล้วถ่ายทอดสู่มหาชน

จริงอยู่ คงไม่มีสมุยแบบนั้นสำหรับใครต่อใครอีกแล้วในทุกวันนี้ แต่อย่างน้อยที่สุด ในความทรงจำของผู้ที่เคยเห็นเกาะสมุยช่วงเวลาดังกล่าว ย่อมไม่มีวันลืมเลือน

ชาครีย์ ทิระมะพันธุ์ ย่อม ยืนยันได้ดีครับว่า มีสมุยสำหรับ ‘รงค์ วงษ์สวรรค์’ ! ■

เอกสารอ้างอิง

- ‘รงค์ วงษ์สวรรค์. (2553). **พูดกับบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พีรฟอร์ม.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2546). **ตำนานเสรีไทย**. เรียงชัย พุทธาโร บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- สุนทร จันทรมพร. (2550). **จำวสมุทร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สอนอักษร.
- สุพจน์ ด้านตระกูล. (2524). **ประเสริฐ ทรัพย์สุนทร**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- หนังสือประกอบภาพยนตร์ สาวเกาะสมุย**. (2495). พระนคร: บริษัท สนั่นศิลป์ภาพยนตร์ จำกัด.
- อิสรา อมันตุล. (2490, 2 มีนาคม). มะพร้าวสมุยเสื่อมมนต์. **ประชามิตร**. น. 9, 15-17, 19.
- อิสรา อมันตุล. (2518). **ฤาษีจะมีเมีย ใน พระเจ้าคนละองค์**. กรุงเทพฯ: น. 123-149.